

اطلاع رسانی

کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه

سال هفدهم - شماره صد و شصت و هفتم - مرداد ۱۴۰۱

مدیر مسئول: امیر رضائی

همکاران این شماره

سوده جبلی _ طاهره خاجی

کبری عظیمی

نشانی: تهران، خیابان شهید باهنر، خیابان شهید آقایی، شماره ۲۴

صندوق پستی: تهران ۱۸۴۴-۱۹۳۹۵

نمابر: ۲۲۸۰۲۷۳۱

تلفن: ۲۲۸۰۲۷۲۹-۳۰

معرفی نشریه

نشریه «اطلاعرسانی» کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با هدف آگاهی خوانندگان محترم از جدیدترین منابع موجود در کتابخانه تخصصی و همچنین دیگر منابع منتشر شده در حوزه تخصصی آن کتابخانه تهیه و تنظیم شده است. به منظور دسترسی سریع‌تر و تسهیل کار محققان، پژوهشگران و کلیه اعضای محترم کتابخانه، نسخه الکترونیکی نشریه از طریق پست الکترونیک ارسال می‌گردد. نقل و اقتباس از نشریه اطلاعرسانی کتابخانه تخصصی وزارت امور خارجه با ذکر منبع بلامانع است.

صفحه	عنوان
۴	کتاب‌های فارسی
۶	کتاب‌های لاتین
۷	معرفی کتاب‌های فارسی
۲۰	مقالات فارسی

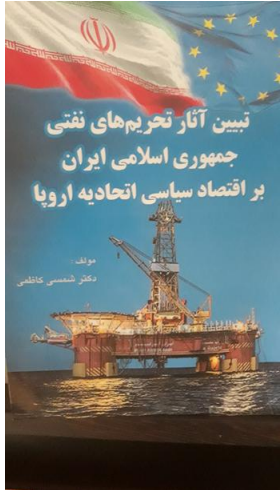
کتاب‌های فارسی

- ۱- اندیشه سیاسی در جهان عرب از پاییز خلافت تا بهار عربی / تالیف فرهنگ رجایی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۲- ایران عصر ناصری: سفرنامه مستشرق سوئدی سون هدین به ایران از طریق قفقاز و بین‌النهرین / نویسنده سون هدین؛ مترجم وحید صابری مقدم. - تهران: پیام آزادی، ۱۴۰۱.
- ۳- تاریخ کامل نسل‌کشی ارمنیان / نویسنده ریموند کورکیان؛ ترجمه سعید کریم‌پور؛ آبه سفارش شورای خلیفه‌گری ارامنه ایران. - تهران: افکار جدید، ۱۴۰۱.
- ۴- تبیین آثار تحریم‌های نفتی جمهوری اسلامی ایران بر اقتصاد سیاسی اتحادیه اروپا / مولف شمس‌ی کاظمی. - [مشهد]: ارسطو (سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۰.
- ۵- تشریفات دیپلماتیک در ارتباطات بین‌المللی / کاپریشیا پناویچ مارشال؛ مترجمان موسی‌الرضا وحیدی، منصور حسینی. - تهران: کانی مهر، ۱۴۰۱.
- ۶- جایگاه اتحادیه اروپا در اقتصاد پسابرجام / نگارنده مهدیه فلاح. - تهران: آذرین مهر، ۱۴۰۰.
- ۷- جهانی در بی‌نظمی: سیاست خارجی آمریکا و بحران نظم پیشین / تالیف ریچارد هاس؛ مترجمین مهدی سبحانی، یوسف امامی‌اهری، حمید زنگنه. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۸- حکومت اسلامی در اندیشه و عمل / تالیف محمدباقر حکیم؛ مترجم سعید زرمحمدی، پریسا فیضی. - قم: انتشارات فقه، ۱۴۰۰.
- ۹- دیپلماسی اندیشکده‌ای / نویسندگان ملیسا کانلی‌تیلور، ری متیوز، اما براهه رست؛ مترجمان حسین طالب‌شاهی صالحانی، محمود جوادی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۱۰- رابطه همگرایی اقتصادی و تامین امنیت در کشورهای جهان سوم با تاکید بر خاورمیانه / گردآوری و تالیف مسعود مطلبی، افشین جعفری، شمس‌ی کاظمی. - تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۴۰۰.
- ۱۱- راهنمای ارتباطات میان فرهنگی در تعاملات بین‌المللی / سانا رینولدز، دبورا والتاین؛ مترجمان موسی‌الرضا وحیدی، امید بابلیان. - تهران: کانی مهر، ۱۴۰۱.

- ۱۲- روسیه: جامعه، سیاست و حکومت/ مهدی سنایی. - ویراست ۳. - تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت)، پژوهشکده تحقیق و توسعه علوم انسانی، ۱۴۰۱.
- ۱۳- سیاست و حکومت در آمریکای شمالی/ مولف شمسی کاظمی. - [مشهد]: ارسطو (سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۰.
- ۱۴- صفحه شطرنج و شبکه: استراتژی‌های رابطه در جهان شبکه‌ای شده/ تالیف آنه-ماری اسلاتر؛ ترجمه محمدتقی حسینی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۱۵- طرح یک کمر بند - یک راه چین/ تالیف لیم تای وی ... [و دیگران]؛ ترجمه موسی نوشی کوچکسرایی. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۳۹۹.
- ۱۶- عهدنامه گلستان و ترکمانچای: از آرشیو وزارت خارجه جمهوری فدراتیو روسیه بخش اسناد و تاریخ وزارت امور خارجه - آرشیو دوره‌ی تزاری؛ مسکو/ ویراستاران محمدرضا بهزادی، رضا کسروی. - تهران: انتشارات پرنده، ۱۴۰۱.
- ۱۷- مسئولیت و چالش‌های دولت‌ها در بحران کرونا و پسا کرونا: (با نگاهی به حقوق بین‌الملل بشر و مسئولیت بین‌المللی دولت) // مولفین افشین جعفری، شمسی کاظمی. - تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۹.
- ۱۸- نامه به دبیرکل ملل متحد: اسناد شش سال بدعهدی غرب در اجرای برجام/ تالیف محمدجواد ظریف. - تهران: وزارت امور خارجه، اداره چاپ و انتشارات، ۱۴۰۰.
- ۱۹- نسل‌کشی ارمنی: شواهدی از بایگانی‌های وزارت خارجه آلمان (۱۹۱۵ - ۱۹۱۶) / تحقیق و تألیف ولفگانگ گوست؛ مقدمه وهاک دادریان؛ مترجم پروین دانشور؛ [به سفارش شورای خلیفه‌گری ارمنه ایران]. - تهران: افکار جدید، ۱۴۰۱.

- 1- **Contested perceptions: interactions and relations between China, Korea, and Japan since the seventeenth century/** Okamoto Takashi. - Tokyo: Japan Publishing Industry for Culture, 2022.
- 2- **The Bonds of the Japan-US alliance: the Japan-US security treaty and the search for mutuality/** Sakamoto Kazuya; English translation by Japan Institute of International Affairs.- Tokyo: Japan Publishing Industry Foundation for Culture (JPIC), 2022.

معرفی کتاب‌های فارسی

۱- تبیین آثار تحریم‌های نفتی جمهوری اسلامی ایران بر اقتصاد سیاسی اتحادیه اروپا

شمسی کاظمی

تهران: ارسطو، ۱۴۰۰

چکیده

هدف کتاب، شناخت آثار تحریم‌های نفتی جمهوری اسلامی ایران بر اقتصاد سیاسی اتحادیه اروپا می‌باشد که در این راستا یافته‌های کتاب نشان می‌دهد که

اولاً اقتصاد سیاسی به عنوان قدرتمندترین سازوکار تجزیه و تحلیل اقتصادی و عناصر کلیدی سیاسی مرتبط با آن در امور کشورها، سازمان‌ها و فعالیت‌های حقیقی و یا حقوقی از جمله اتحادیه اروپا به شمار می‌آید. ثانیاً سیاست‌های هماهنگ اتحادیه اروپا با آمریکا در قبال برنامه هسته‌ای جمهوری اسلامی ایران و تلاش این اتحادیه برای صدور قطعنامه‌های تحریمی علیه ایران و اتخاذ تحریم‌های یکجانبه بر ضد ایران، به خصوص تحریم خرید نفت ایران و نیز کاهش سطح مناسبات اقتصادی و تجاری، در برانگیختن همکاری تهران، موفق نبوده است و سیاست تحریم غرب به رادیکال‌تر شدن جمهوری اسلامی ایران منجر شده است.

ثالثاً هزینه‌های تحمیل شده بر ایالات متحده و اتحادیه اروپا وسیع بوده و همچنان رو به گسترش است. رابعاً ایالات متحده و اتحادیه اروپا در خلال سیاست تحریم‌ها، زمینه‌ساز بیشتر نفوذ شرق و به ویژه چین در بازار ایران شد. به طوری که می‌توان گفت، غرب خود را علیه نفوذ خود در ایران تحریم کرد و راه را برای ورود دیگر

رقبا همچون چین، روسیه و هند باز کرد. در واقع، تحریم‌ها، جهت تجارت بین‌المللی ایران را از غرب به سمت شرق تغییر داد و موجب شد که دو طرف تحریم‌کننده و تحریم‌شونده در فرایند اجرای تحریم متضرر شوند.

نگارنده طی ۵ فصل موضوع کتاب را بررسی می‌کند.

در فصل اول، کلیات بحث می‌شود. در فصل دوم، جایگاه تحریم در نظریه‌های اقتصاد سیاسی بین‌الملل بررسی می‌شود. در فصل سوم، جایگاه اتحادیه اروپا در اقتصاد بین‌الملل واکاوی می‌شود. در فصل چهارم، تاریخچه و سطوح روابط ایران و اتحادیه اروپا بررسی می‌شود. فصل پنجم به موضوع اتحادیه اروپا و تحریم نفتی جمهوری اسلامی ایران و آثار و پیامدهای آن می‌پردازد.

۲- راهنمای ارتباطات میان فرهنگی در تعاملات بین‌المللی

مؤلف: سانا رینولدز، دبورا و النتاین

مترجم: موسی‌الرضا وحیدی، امید بابلیان

تهران: کانی مهر، ۱۴۰۱

چکیده

به اعتقاد مترجم، شناخت مهارت‌های ارتباطات میان فرهنگی برای کنشگران بین‌المللی در جهان متکثر و درهم تنیده کنونی ضروری است؛ به طوری که طبق نظر هانا سالویک، محقق موسسه دیپلو، به دلیل همین اهمیت است که به تدریج شاهد جایگزینی مفهوم ارتباطات میان فرهنگی به جای مفهوم ارتباطات بین‌المللی هستیم. از نظر مترجم، انتخاب این کتاب برای ترجمه، به دلیل ترکیب تئوری و عمل و ارائه دستورالعمل‌های کلیدی برای کنشگران بین‌المللی در ارتباط با نمایندگان فرهنگ‌های مختلف بوده است. چاپ اول کتاب در سال ۱۹۹۳ انجام شده است که سه بار تجدید چاپ می‌شود و نهایتاً در سال ۲۰۱۹ میلادی پس از بازنگری کامل بازنشر می‌شود. اگرچه کتاب با تاکید بر روابط تجاری نگاشته شده است، اما برای همه فعالان در عرصه بین‌المللی مفید می‌باشد. مطالب کتاب طی هشت فصل اصلی به مخاطب ارائه می‌شود.

در فصل اول، ضمن بیان مشخصات فرهنگ‌های فردگرا و جمع‌گرا، دستورالعمل‌های لازم برای برقراری ارتباط در هر دو فرهنگ ارائه می‌شود.

در فصل دوم، موضوع فرهنگ با زمینه بالا و پایین مطرح می‌شود که در اینجا فرهنگ‌هایی با زمینه بالا، بیشتر بر اطلاعات ضمنی و زمینه متکی هستند و در مقابل، فرهنگ‌هایی با زمینه پایین بیشتر بر اطلاعات کلامی و صریح توجه دارند.

در فصل سوم، مولفه زمان و انواع آن از جمله خطی، انعطاف‌پذیر و دایره‌ای بررسی می‌شود. مردمان فرهنگ‌هایی که نگاه خطی و تک‌زمانه به زمان دارند، زمان را کالایی ارزشمند تلقی می‌کنند و یک فعالیت اصلی را در هر زمان انجام می‌دهند. برخلاف فرهنگ‌های خطی، فرهنگ‌هایی که نگاه انعطاف‌پذیر به مساله زمان دارند، تمایلی به اندازه‌گیری و کنترل سخت‌گیرانه زمان ندارند و چندین فعالیت را به طور هم‌زمان انجام می‌دهند. در اینجا هر دو فرهنگ خطی و انعطاف‌پذیر بر این باور هستند که به رغم اتخاذ شیوه‌های متفاوت، زمان را مدیریت و کنترل کنند، اما در فرهنگ دایره‌ای (چرخشی یا تکرار شونده)، این زمان است که زندگی را مدیریت می‌کند و انسان باید خود را با آن سازگار نماید و این فرهنگ اجازه می‌دهد پدیده‌ها به طور طبیعی اتفاق بیفتند.

فصل چهارم به موضوع قدرت و فرهنگ‌های سلسله‌مراتبی و دمکراتیک می‌پردازد. در فرهنگ‌های با فاصله زیاد قدرت، ارتباطات محدود بوده و از رأس هرم سلسله مراتب موجود در جامعه نشأت می‌گیرد و این فرهنگ‌ها تمایل به ساختارهایی با سلسله مراتب شدید قدرت دارند. در مقابل، فرهنگ‌هایی که فاصله قدرت در آن‌ها کم‌تر است، از ساختارهای اجتماعی دمکراتیک‌تری برخوردار هستند و از آنجاکه ساختار سازمانی آن‌ها دارای سلسله مراتب کمتری است، اجازه جریان آزاد اطلاعات را نیز می‌دهند.

فصل پنجم به کاربرد زبان اختصاص دارد. زبان هر گروه سبب بروز دیدگاه منحصر به فردی نسبت به طبیعت و زندگی می‌شود. زبانی که افراد در فرهنگی می‌آموزند، دیدگاه آن‌ها را نسبت به جهان شکل می‌دهد. از این جهت نویسنده در این فصل به بررسی زبان انگلیسی، به عنوان زبان برتر و غالب در فرهنگ‌های با زمینه پایین می‌پردازد و سپس آن را با زبان‌های چینی-تبتی که با زبان انگلیسی متفاوت است، مقایسه می‌کند.

نگارنده در فصل ششم به موضوع نگارش و اینکه زمینه‌های بسیاری برای سوءتفاهم در ارتباطات مکتوب میان فرهنگی وجود دارد، اشاره می‌کند. نویسنده به این موضوع می‌پردازد که انگلیسی‌زبانان برای شیوه مکاتبه مکتوب، همراه با صراحت و پاسخ فوری و روشن و مختصر ارزش و اهمیت قائل هستند و نویسنده در پایان فصل دستورالعمل‌ها و راهنمای نگارش در ارتباطات میان فرهنگی را بیان می‌کند.

فصل هفتم به موضوع ارتباط غیر کلامی که شامل ارتباط چشمی، حالت چهره، حرکات دست، استفاده از فضای فیزیکی و سکوت می‌باشد، می‌پردازد. طبق برآورد محققان، ۶۵ تا ۹۰ درصد از ارتباطات به صورت غیر کلامی انجام می‌گیرد و اهمیت آن در فرهنگ‌های مختلف، متفاوت است.

فصل هشتم به تحلیل فرایند مذاکره و راه‌های تقویت قدرت اقناع طرف مقابل و درک حقوق بین‌الملل می‌پردازد و در پایان دستورالعمل‌هایی را برای مذاکره تجویز می‌کند.

۳- تشریفات دیپلماتیک در ارتباطات بین‌المللی

مؤلف: کاپریشیا پناویج مارشال

مترجم: موسی‌الرضا وحیدی، منصور حسینی

تهران: کانی مهر، ۱۴۰۱

چکیده

خانم کاپریشیا پناویج مارشال حدود دو دهه در کاخ سفید در دوران کلینتون و اوباما به عنوان دبیر اجتماعی و رئیس تشریفات کاخ سفید خدمت کرده است و تجربه ارزنده‌ای در زمینه تشریفات و ارتباطات بین‌الملل کسب کرده است. نگاه وی به تشریفات دیپلماتیک به عنوان ابزار قدرت نرم در ارتباطات بین‌المللی و ابزار دیپلماسی کارآمد است. کتاب در سال ۲۰۲۰ میلادی منتشر شده است.

از نظر نگارنده تشریفات هم از نظر نقش و هم علم لغت، ریشه‌ای بسیار کهن دارد. کلمه تشریفات (پروتکل) ترکیبی از کلمات یونان باستان پروتوس (Prots) به معنای اولین و کلو (Kollao) به معنای ضمیمه کردن است. به عبارتی به نوشته‌ای می‌گفتند که در صدر صفحه نخست یک سند رسمی الصاق می‌شد و به بیان دیگر، تشریفات به معنای فراهم کردن زمینه برای یک تعامل است. نگارنده با بیان برخی مصادیق تاریخی طی قرون گذشته که به دلیل عدم توجه به قواعد تشریفاتی در روابط خارجی، باعث بروز زمینه‌های اختلاف و درگیری میان کشورها شده است، تشریفات را به عنوان قانون حاکم بر تعاملات حرفه‌ای، دولتی و اجتماعی و ابزاری قدرتمند در گفتگوها می‌داند که می‌تواند باعث کاهش سردرگمی، ثبات داوری، تقویت روابط و برتری

شود و عدم پایبندی به آن نیز می‌تواند منجر به هرج و مرج، توقف در پیشرفت امور، سوء تفاهم فرهنگی، درک اشتباه در مقدمات کار و از دست رفتن فرصت‌ها در برقراری ارتباط و انجام یک معامله تجاری و حتی منازعه بین ملت‌ها شود.

مطالب کتاب طی پانزده فصل ارائه شده است که رؤس مهم آن عبارت‌اند از: توجه به قدرت فوق‌العاده و پنهان تشریفات؛ مزیت‌های آداب معاشرت؛ تصویرسازی هویت، فرهنگ، خصوصیات و اهداف ملی؛ یادگیری تفکر، رفتار و تجارت دیگر فرهنگ‌ها؛ اهمیت زبان دیپلماسی و زبان اقناع در ارتباطات؛ شبکه‌سازی در جلسات کاری و اجتماعی با استفاده از ظرفیت‌های ورزشی، تفریحی و ...؛ توجه به قدرت مکان و معیارهای انتخاب مکان؛ آماده‌سازی اتاق جلسات و طرز صحیح نشستن؛ اهمیت غذا و آداب پذیرایی؛ آداب و هنر هدیه دادن؛ پوشش آراستگی ظاهری؛ داشتن قاطعیت و جسارت، استفاده از ابزارهای مهم ذهنی دیپلماسی همچون همدلی، فروتنی و همکاری در کنار برخورداری از اعتماد به نفس؛ برنامه‌ریزی و تمرین برای ایجاد آمادگی در بالاترین سطح؛ انعطاف‌پذیری به عنوان یک توانایی ذهنی؛ ارتباط زنان در تعاملات بین‌المللی و ابزار دیپلماسی و تشریفات برای دستیابی به برابری جنسیتی.

۴- رابطه همگرایی اقتصادی و تأمین امنیت در کشورهای جهان سوم: با تأکید بر خاورمیانه

مولف: مسعود مطلبی، افشین جعفری، شمس‌سی کاظمی

تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۴۰۰

چکیده

وجود منافع و جلوگیری از تهدیدات دو عاملی است که طی حیات بشری انسان‌ها را به سوی زندگی اجتماعی سوق داده و مایه اتحاد و پیوند آنها گردیده‌است. البته به رغم اینکه میل در اتحاد ریشه در حیات اجتماعی آدمی دارد، اما وحدتی که ما نخست به عنوان همگرایی منطقه‌ای از آن یاد می‌کنیم دارای سابقه چندان طولانی نیست؛ به طوری که موفقیت نظریه همگرایی در اروپا و نقش این نظریه در احیای تفکر اروپای متحد پس از جنگ جهانی دوم، عاملی شد تا دیگر کشورهای جهان از جمله کشورهای جهان سوم و به خصوص منطقه خاورمیانه از این نظریه به عنوان چهارچوبی برای تجزیه و تحلیل سیاست‌های منطقه‌ای در فرایند همگرایی استقبال کنند و آنها را به کار بندند.

این کتاب طی هفت بخش ضمن مقایسه روند همگرایی اقتصادی در اروپا با خاورمیانه و با عنایت به مفروضات تئوری‌های همگرایی اقتصادی، در صدد پاسخ به چند پرسش است:

۱- آیا روند طی شده توسط کشورهای واقع در منطقه خاورمیانه با فرضیه‌های تئوری همگرایی اقتصادی

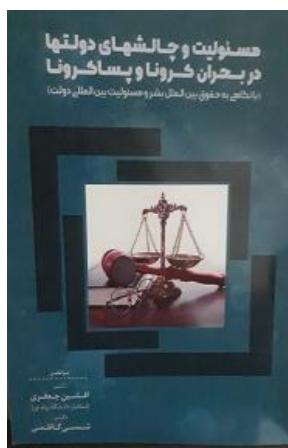
منطقه‌ای مطابقت دارد؟

۲- عوامل موثر در همگرایی کشورهای اروپایی کدام بوده‌است؟ و متقابلاً این عوامل در کشورهای خاورمیانه چه هستند؟

۳- چه عواملی اساس همگرایی منطقه‌ای خاورمیانه را به طور جدی زیر سوال برده است؟

از نظر نگارنده متغیرهایی همچون ملاحظات امنیتی؛ تمایل و انگیزه همکاری‌های اقتصادی درون اتحادیه‌ای در پرتو مبادلات فرامرزی؛ رشد اقتصادی و مساعدت قدرت‌های خارج از منطقه در فرایند همگرایی منطقه‌ای اقتصادی و تداوم آن در میان کشورها از اهمیت بسیاری برخوردار است و به عبارتی موفقیت اروپا در همگرایی اقتصادی و یا ناکامی خاورمیانه در این خصوص وابسته به وجود و یا عدم وجود متغیرهای یاد شده بوده‌است. همچنین با توجه به اهمیت متغیر امنیت در این فرایند، نگارنده با نظر داشت به الگوی اتحادیه اروپایی به عنوان نمونه موفق امنیت‌سازی، این سوال را مطرح می‌کند که بهترین و آسان‌ترین راه برای رسیدن به امنیت‌سازی در خاورمیانه چیست؟

نویسنده طی هفت بخش موضوع پژوهش را بررسی می‌کند. بخش اول دربردارنده کلیات است. در بخش دوم نظریه‌های امنیت‌سازی و همگرایی منطقه‌ای بررسی می‌شوند که در این خصوص از رویکردهای رئالیستی، نئورئالیستی، سازه‌نگاری و رویکرد سنتی در تبیین امنیت استفاده شده‌است. همچنین در این بخش نظریه‌های همگرایی به چهار دسته تقسیم می‌شوند که عبارتند از: فدرالیسم و همگرایی؛ کارکردگرایی؛ نوکارکردگرایی و ارتباطات همگرایی. در بخش سوم کتاب، پویای امنیت منطقه‌ای خاورمیانه در دو مقطع ۱۹۴۸ لغایت ۱۹۹۰ میلادی و دوران پس از پایان جنگ سرد و همچنین تهدیدات امنیتی جدید در سایه هژمونی آمریکا در خاورمیانه بررسی می‌شود. در بخش چهارم، رویکردهای مختلف نسبت به منطقه‌گرایی در خاورمیانه و موانع اقتصادی همگرایی در خاورمیانه بررسی می‌شود. در بخش پنجم، موانع ذهنی و روانی همگرایی در خاورمیانه واکاوی می‌شود. در بخش ششم، موضوع توسعه و رونق اقتصادی در خاورمیانه و به عبارتی تامین امنیت اقتصادی در منطقه بررسی می‌شود. بخش هفتم مولفه‌های اقتصادی امنیت در خاورمیانه و گزینه‌های فرا روی منطقه در قرن ۲۱ میلادی را تبیین می‌کند.

۵- مسئولیت و چالش‌های دولتها در بحران کرونا و پسا کرونا (با نگاهی به حقوق

بین‌الملل بشر و مسئولیت بین‌المللی دولت)

مؤلف: افشین جعفری، شمسی کاظمی

تهران: موسسه آموزشی تالیفی ارشدان، ۱۳۹۹

چکیده

موضوع مورد بحث این نوشتار درباره ویروس کرونا و مسئولیت و چالش‌های دولتها در بحران کرونا و پسا کرونا است. با توجه به اینکه بحران جهانی کرونا واقعه‌ای ناگهانی و برجسته در تاریخ بشریت توصیف می‌شود که کشورهای جهان بیشتر از هر زمان دیگر به یکدیگر وابسته شده و درگیری هر یک می‌تواند زمینه‌ساز درگیری دیگر کشورها شود، لذا لازم است که در این شرایط مسئولیت‌ها و سیاست‌های حمایتی دولتها و همچنین عوامل رافع مسئولیت بین‌المللی دولتها در وضعیت بحران کرونا تبیین شود و همچنین مشخص شود که فرایند تحولات زیست جهان در پسا کرونا، مبنی بر گذار از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب چه رویکردی را می‌بایست دنبال کند.

کتاب در سه بخش به بررسی موضوع می‌پردازد.

در بخش اول طی چهار فصل مباحثی همچون: منشا و انتقال ویروس کرونا؛ آثار اقتصادی کرونا بر نظام

اقتصادی و روابط جهانی؛ جریان بهداشتی و سلامت در سطح جهان و نظریه توطئه و کاربرد ویروس کرونا در

سلاح بیولوژیکی بررسی می‌شود.

در بخش دوم نیز طی چهار فصل مباحثی همچون: اهداف بازی جهانی سازی بحران بیولوژیک و اهداف ویروس کرونای سیاسی؛ تعهد دولت‌ها و تامین شرایط زندگی در دوران کرونا؛ تناسب سیاسی دولت و مسئولیت مدنی در جبران خسارت ناشی از کرونا بررسی می‌شوند.

در بخش سوم نیز طی چهار فصل به رویکرد حقوق بشری نسبت به مسئولیت و شرایط رافع مسئولیت دولت‌ها در مقابله با بیماری کرونا می‌پردازد که در این خصوص موضوعات شیوع کرونا و آثار آن بر حاکمیت دولت‌ها و سبک زندگی؛ تعهدات دولت‌ها از منظر حقوق بین‌المللی بشر در دوره کرونا؛ تدابیر حمایتی دولت‌ها مبتنی بر حقوق بشر در دوره کرونا و چالش‌های رعایت حقوق بشر در مبارزه با ویروس کرونا مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۶- جایگاه اتحادیه اروپا در اقتصاد پسابرجام

مؤلف: مهدیه فلاح

تهران: آذرین مهر، ۱۴۰۰

چکیده

نگارنده با توجه به نقش و اهمیت توافقی‌های چندجانبه در بین کشورهای دنیا در زمینه حل مسایل چالش‌برانگیز، برنامه جامع اقدام مشترک را نیز در حکم ابزاری می‌داند که در دوره‌ای که سعی می‌گردید ایران را با طرح ساخت تسلیحات هسته‌ای به انزوا بکشانند، با این توافق ایران توانست به بازیگری موثر در چانه‌زنی بین‌المللی تبدیل شود و در این میان اتحادیه اروپا به منظور دستیابی به اهدافی همچون توسعه روابط در حوزه‌های اقتصادی و انرژی و افزایش حجم سرمایه‌گذاری اقتصادی در ایران؛ افزایش نفوذ در منطقه خاورمیانه از طریق ایران؛ اثرگذاری بر روند صلح خاورمیانه با بهره‌گیری از نفوذ سیاسی و معنوی ایران بر گروه‌های مقاومت؛ مقابله و مبارزه با تروریسم و بنیادگرایی؛ ممانعت از اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی؛ مقابله با نظام یکجانبه‌گرایی آمریکا و برقراری نظام چندجانبه‌گرایی در نظام بین‌الملل ضمن کوشش برای حل پرونده هسته‌ای ایران به عنوان یک قدرت بین‌المللی اثرگذار، در صدد بوده‌است تا روابط خود را با ایران گسترش دهد.

البته در شرایطی که آمریکا از برجام خارج گردیده‌است و رویکرد سیاسی اتحادیه اروپا همچنان در جهت تلاش برای حفظ برجام در صحنه اقتصاد بین‌الملل قرار دارد، این سوال مطرح است که جایگاه اتحادیه اروپا در مراودات اقتصادی با ایران در زمان پسابرجام و پس از خروج آمریکا از آن چگونه می‌باشد؟ ضمن اینکه در این خصوص با توجه به وجود شرایط اقتصاد آزاد در سیاست‌گذاری‌های شرکت‌های اقتصادی اتحادیه اروپا، امکان ملزم

کردن شرکت‌های مذکور به رعایت مفاد برجام نیز وجود ندارد. از این رو، کتاب در تلاش است تا به بررسی رویکرد اقتصادی اتحادیه اروپا در برجام و پسابرجام بپردازد. بخش اول کتاب کلیات را در بر دارد. در بخش دوم به موضوعاتی همچون نظریه لیبرالیسم در روابط بین‌الملل؛ اقتصاد آزاد و اقتصاد لیبرالیسم؛ برجام و اثرات آن پرداخته می‌شود. بخش سوم سیری تاریخی در روابط ایران و اروپا با تاکید بر پرونده هسته‌ای ایران دارد و رویکردهای مختلف فنی، حقوقی، سیاسی، امنیتی و راهبردی را نسبت به برجام بررسی می‌کند. بخش چهارم به جایگاه اتحادیه اروپا در مراودات اقتصادی پسا برجام و بعد از خروج آمریکا از آن اشاره دارد. همچنین در این بخش اثرات برجام بر استقبال کشورهای مختلف مبنی بر توسعه روابط تجاری با ایران اشاره دارد. در این جا تبعات تحریم در چرخه اقتصادی ایران؛ موضوع خرج آمریکا از برجام و تعهدات اتحادیه اروپا در قبال ایران و تلاش اروپا برای حفظ مراودات اقتصادی بررسی می‌شود و در بخش پنجم نتیجه‌گیری کتاب قرار دارد.

ردیف	عنوان - پدیدآور - مأخذ
۱	سفر بازگشت خسرو میرزا از سنت پترزبورگ تا تبریز/ جورج برونوتیان. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، بهار؛ جلد ۲۱، شماره ۸۲: ۱۷۶-۱۴۵.
۲	بررسی تحلیلی رساله‌های جهادیه در جنگ‌های ایران و روس/ مریم اوروعی‌قدیری. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۲۴-۱.
۳	افشارها و منازعات ایران و اوزبکان در عصر صفوی/ محسن رحمتی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۴۴-۲۵.
۴	رقابت بانک ملی ایران با بانک شاهنشاهی ایران و فرآیند واگذاری امتیاز نشر اسکناس به بانک ملی ایران (۱۳۱۳-۱۳۰۷ ش.) / مظفر شاهی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۷۰-۴۵.
۵	ایران و آرژانتین: بررسی روابط دیپلماتیک در دوره قاجار و پهلوی/ حسین صفری. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۹۰-۷۱.
۶	مطالعه نقش انگلیسی‌ها در جامعه ایران در آستانه جنگ جهانی اول/ علیرضا قبادی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۱۱۴-۹۱.
۷	نقش حاکمان ایرانی‌تبار آرتاکسی ارمنستان در روابط خارجی ایران و روم در دوران فرهاد چهارم/ محمد ملکی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، تابستان؛ جلد ۲۱، شماره ۸۳: ۱۳۴-۱۱۵.
۸	آن و آن‌شی در منابع چینی و بودایی؛ مناسبات چین و ایران در دوره اشکانی/ حمیدرضا پاشازانوس. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۲۴-۳.
۹	مقایسه تطبیقی ظهور ملی‌گرایی در ایران و ژاپن/ سیدبنیامین کشاورز. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۵۲-۲۵.
۱۰	نخستین دریافت‌های سفرنامه‌نویسان ایرانی از تمدن غرب در دوره قاجار/ میثم امانی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۶۶-۵۳.
۱۱	جانشین فتحعلی‌شاه و بازتاب آن در روابط خارجی/ محسن مومنی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۸۶-۶۷.
۱۲	اهداف ژئوپلتیک روسیه و انگلیس در تحدید مرزهای ایران در قاجاریه/ احسان لشکری. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۱۰۶-۸۷.
۱۳	مشکلات شرکت زیگلر در صادرات فرش دست‌باف ایران در دوره قاجار/ مهدی وزینی‌افضل. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، پاییز؛ جلد ۲۱، شماره ۸۴: ۱۳۶-۱۰۷.
۱۴	بررسی روابط شاه اسماعیل صفوی با حاکم امارت ذوالقدر/ رضا دشتی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۲۰-۳.
۱۵	وابستگی سیاسی، اقتصادی و فرهنگی پهلوی دوم به انگلیس/ مجتبی سلطانی‌احمدی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۶۸-۴۳.

۱۶	روایای تحققی سرزمین آشور / حسن زندیه. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۴۲-۲۱.
۱۷	باز روایت بازی بزرگ بر مبنای گزارش‌های کنسول بریتانیا در شرق ایران / زهرا علیزاده بیرجندی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۸۶-۶۹.
۱۸	ایران صفوی و تجربه میسیونرهای مسیحی در میان تساهل و رد کردن / رادلف متی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۱۱۸-۸۷.
۱۹	نقش حاکمان ایرانی تبار آناتولی و قفقاز در شکل‌گیری روابط اشکانیان با روم / محمد ملکی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، بهار؛ جلد ۲۲، شماره ۸۶: ۱۴۰-۱۱۹.
۲۰	اقدام‌ها، تجربه‌ها و میراث سیاست خارجی / روح‌الله اسلامی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۳۶-۳.
۲۱	ارزیابی شرکت هند شرقی بریتانیا از تجارت در خلیج فارس دهه آغازین قرن سیزدهم هجری قمری / صفورا برومند. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۵۶-۳۷.
۲۲	سیاست‌های انگلستان از نگاه اندیشمندان ایران و عثمانی در نیمه دوم قرن نوزدهم میلادی / غلامعلی پاشازاده. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۶۸-۵۷.
۲۳	روابط سیاسی نادرشاه افشار با خانات خیوه / محمدعلی پرغو. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۸۴-۶۹.
۲۴	نقش نظامیان در سیاست خارجی شاه اسماعیل اول صفوی / جهانبخش ثواقب. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۱۲۶-۱۰۹.
۲۵	جایگاه اقتصادی بندرهای هلنیستی کرانه شمالی خلیج فارس در دوره سلوکی / میلاد جعفری گاوزن. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، زمستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۵: ۲۴-۳.
۲۶	مناسبات سیاسی درانیان با شاهان افشاری در خراسان / ابراهیم خسروی برده. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، زمستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۵: ۵۶-۲۵.
۲۷	جایگاه هرمز در مناسبات ایران با جنوب و شرق آسیا در سده پانزدهم میلادی / علی رسولی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، زمستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۵: ۷۸-۵۷.
۲۸	واکاوی دکتترین پهلوی دوم در سیاست خارجی / مجتبی سلطانی احمدی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، زمستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۵: ۱۰۲-۷۹.
۲۹	نقش حاکمان محلی در برهم‌زدن امنیت ایالات سرحدی خراسان و استرآباد از قرارداد آخال تا پایان دولت نزاری / مجید نصرآبادی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۴۰۰، تابستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۷: ۱۲۶-۱۰۹.
۳۰	همگرایی سیاسی ایران و پاکستان در دوره پهلوی دوم / بهنام شیخی. - فصلنامه تاریخ روابط خارجی. ۱۳۹۹، زمستان؛ جلد ۲۲، شماره ۸۵: ۱۲۴-۱۰۲.